

Oulaisten kaupungin kotouttamisohjelma vuosille 2024-2027

Kaupunginhallitus 11.3.2024 § 71

Kaupunginvaltuusto 13.3.2024 §

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
1.1. Keskeiset käsitteet	3
2. Maahanmuuttajat Suomessa ja Oulaisissa	6
3. Toimenpiteet ja palvelut maahanmuuttajille	6
3.1. Alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelma	7
3.2. Asumispalvelut	8
3.3. Sosiaali- ja terveyspalvelut	9
3.4. Varhaiskasvatus	12
3.5. Opetus ja koulutus	13
3.6. Kulttuuri ja vapaa-aika	13
3.7. Työllisyyspalvelukeskus Portti	15
3.8. Yrityspalvelut	16
4. Kolmas sektori	17
5. Valtion palvelut	18
5.1. Kela	18
5.2. Poliisi	18
5.3. Maahanmuuttovirasto	19
5.4. Digi- ja väestötietovirasto	19
5.5. TE-toimisto	19
5.6. Vero	20
5.7. Pankki	20
6. Kehittäminen	20

1. JOHDANTO

Laki kotouttamisen edistämisestä (1386/2010) määrittelee kotouttamisohjelman laatimisen kunnan vastuulle. Kunta vastaa ohjelman toimeenpanosta, kehittämisestä ja ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta. Kunta kehittää palveluja vastaamaan maahanmuuttajien kotoutumista.

Kotouttamisen tavoitteena on turvata maahanmuuttajalle perustiedot suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, perusoikeuksista, velvollisuuksista ja työelämästä. Lisäksi kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten kotoutumisen edistämisen tavoitteena on tukea paikallisesti tai seudullisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

Oulaisten kaupungin kaupunkistrategiassa Oulainen kuvataan kasvua, osaamista ja yrittäjyyttä tukevaksi kaupungiksi, jossa on viihtyisä elinympäristö. Nämä tukevat myös maahanmuuttajien kotoutumista Oulaisiin. Oulaisten kaupunki tarjoaa samat perus- ja erityispalvelut kuntalaisille ja maahanmuuttajille.

Kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2024–2027. Toteutumista seurataan kaupunginhallituksessa ja eri hallinnonaloilla. Kaupungin kotouttamisohjelmaa päivitetään valtuustokausittain. Kotouttamisohjelma tulee huomioida laadittaessa kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaa.

1.1. Keskeiset käsitteet

Maahanmuuttaja

Yleiskäsite, jolla tarkoitetaan Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti. Maahanmuuttajasta saatetaan myös käyttää termiä uussuomalainen.

Oleskelulupa

Lupa saapua toistuvasti maahan ja oleskella maassa. Myönnetään ulkomaalaiselle muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten.

Tilapäinen oleskelulupa: Myönnetään ulkomaalaiselle, jonka tarkoituksena ei ole jäädä Suomeen pysyvästi. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Tilapäiseen oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus B.

Jatkuva oleskelulupa: Myönnetään ulkomaalaiselle, joka on tullut Suomeen pysyvässä maahanmuuttotarkoituksessa. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Jatkuvaan oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus A.

Pysyvä oleskelulupa: Myönnetään henkilölle, joka on oleskellut Suomessa yhtäjaksoisesti jatkuvalla oleskeluluvalla neljä vuotta. Oleskelun syy tai muut erityiset syyt voivat aiheuttaa poikkeuksia oleskeluaikaan. Lupa myönnetään toistaiseksi eikä sitä tarvitse uusia. Pysyvään oleskelulupaann merkitään kirjaintunnus P.

Ulkomaalainen

Suomen oikeuden kannalta henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Siirtolainen/Työperäinen maahanmuuttaja

Henkilö, joka muuttaa pysyvässä tarkoituksessa toiseen maahan hankkiakseen sieltä toimeentulonsa.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta. Turvapaikanhakijan pakolaisuus todetaan vasta hakemukseen annetulla päätöksellä, joten tulisi välttää "pakolainen" -sanaa ennen kuin päätös on annettu.

Pakolainen

Henkilö, joka nauttii kansainvälistä suojelua oman maansa ulkopuolella. Pakolaisella on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, poliittisen mielipiteen, kansallisuuden tai tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen vuoksi. Pakolainen on jo saanut turvapaikan tai oleskeluluvan pakolaisuuden perusteella.

Kiintiöpakolainen

Henkilö, jolla on YK:n pakolaistoimiston myöntämä pakolaisasema jo maahan tullessaan. Kiintiöpakolaisten määrä päätetään vuosittain valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä pakolaiskiintiön puitteissa.

Tilapäinen suojelu

Tilapäinen suojelu on tarkoitettu Ukrainasta sotaa pakeneville henkilöille. Tilapäisen suojelun myöntäminen mahdollistaa sen, että suojelua voidaan tarjota rajatulle joukolle nopeassa ja turvapaikkamenettelyä kevyemmässä prosessissa. Tilapäinen suojelu perustuu EU:n tilapäisen suojelun direktiiviin. Suomessa suojelua annetaan EU-tason päätöstä laajemmalle Ukrainasta paenneiden joukolle.

Ulkosuomalainen

Suomen rajojen ulkopuolella asuva Suomen kansalainen tai syntyperältään suomalainen henkilö, joka pitää itseään suomalaisena.

Paluumuuttaja

Ulkosuomalainen, joka on pitemmän tai lyhyemmän ajanjakson asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa takaisin Suomeen (esim. Ruotsin suomalaiset, Viron ja entisen Neuvostoliiton suomalaiset mm. inkeriläiset).

Monikulttuurinen, monietninen

Eri kulttuurien tasa-arvoinen rinnakkaiselo. Etnisyydessä on kyse yksilön ja ryhmän tavasta jäsentää itseään suhteessa toisiin. Etnisyys on sidoksissa tilanteisiin ja muuttuu ajan myötä. Monikulttuurisuuden rinnalla käytetään käsitteitä monietninen ja monikansallinen. Monietninen painottaa eri etnisten ryhmien, eri kulttuuriryhmien muodostamaa yhteiskuntaa. Monikansallinen painottaa yhteiskunnan koostumista eri

kansallisuutta olevista henkilöistä, jotka voivat lainsäädännöllisestikin olla monikansallisia kaksoiskansalaisuuden myötä.

Vähemmistöpolitiikka

Yhteiskunnan tapa säädellä ja järjestää enemmistön ja vähemmistön välisiä suhteita.

Kotoutuminen

Prosessi, jossa maahanmuuttaja hankkii tarvittavat tiedot ja taidot osallistuakseen yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään itsenäisesti ja yhdenvertaisina kantaväestön kanssa. Samanaikaisesti maahanmuuttaja ylläpitää ja kehittää omaan kulttuuriinsa ja etnisyyteen liittyviä tärkeitä pitämiään asioita. Kotoutuminen edellyttää myös sopeutumista sekä vähemmistöltä että valtaväestöltä.

Kotouttaminen

Viranomaisten ja muiden tahojen järjestämät toimenpiteet, joilla edistetään maahanmuuttajien sopeutumista elämään ja toimimaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Kotouttamisen tarkoituksena on antaa maahanmuuttajalle mahdollisimman nopeasti itsenäisen ja tasavertaisen kansalaisuuden vaatimat valmiudet.

Syrjäytyminen

Määritellään sosiaalipolitiikassa yleensä huono-osaisuuden kasautumiseksi. Suomen kaltaisessa yhteiskunnassa syrjäytymisen perusulottuvuuksia ovat erityisesti syrjäytyminen koulutuksesta, tuotannosta, kulutuksesta ja sosiaalisesta yhteisöstä. Maahanmuuttajan syrjäytyminen tarkoittaa integroitumisen vastakohtaa ja tarkoittaa toisaalta maahanmuuttajan vieraantumista omasta kulttuuristaan ja toisaalta jäämistä valtayhteisön elämän ulkopuolelle.

Suvaitsevaisuus

Ennakkoluulottomuus ja avoimuus yhdistyneenä terveeseen itsetuntoon ja oman kulttuurin tuntemukseen sekä kyky samanaikaisesti omaksua uutta ja vierasta sekä suhtautua siihen myös kriittisesti. Myös muiden mielipiteiden ja tapojen kunnioittamista.

Etninen syrjintä

Henkilön tai ryhmän asettaminen muita huonompaan asemaan hänen/heidän etnisen taustansa vuoksi.

Muukalaispelko, muukalaisviha

Voimakas kielteinen ennakkoluulo erilaisia, muualta tulevia ihmisiä kohtaan. Muukalaispelko muuttuu usein muukalaisvihaksi, joka tähtää vähemmistöryhmän karkottamiseen tai hävittämiseen.

Yhdenvertaisuus

kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja-perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Yhdenvertaisuuslaki

1325/2014, voimassa 1.1.2015 alkaen
[www://finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325](http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325)

2. MAAHANMUUTTAJAT SUOMESSA JA OULAISISSA

Suomeen muutti vuonna 2023 ennakkotietojen mukaan 71 918 henkeä, mikä on tilastohistorian suurin määrä. Aiempi ennätys oli edellisvuodelta. Maahanmuuttoja oli 21 920 enemmän kuin vuonna 2022. Myös nettomaahanmuutto oli vuonna 2023 mittaushistorian korkein, 58 496 henkeä.

Ukrainan kansalaisten maahanmuuttoja oli ennakkotietojen mukaan 19 834. Heidän osuutensa kaikista maahanmuutoista oli peräti 26 prosenttia. Määrä kasvoi yli 18 000 muutolla edeltävään vuoteen verrattuna.

Ukrainalaisten lisäksi myös useiden Aasian maiden kansalaisten maahanmuutot lisääntyivät. Filippiiniläisten, srilankalaisten, intialaisten, bangladeshilaisten ja kiinalaisten maahanmuuttoja oli vuonna 2023 yhteensä reilut 14 000.

Oulaisissa oli vuonna 2022 7025 asukasta, heistä ulkomaalaisia oli 75.

3. TOIMENPITEET JA PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE

Kotouttamislain 2. luvun 6. momentissa on säädetty. ”Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestöään osana kunnallisia peruspalveluja ja työ ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä.
(Laki kotoutumisen edistämisestä 20210/1386)

Kotouttamislain mukaan kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta. Kunnan tulee huolehtia että,

- kunnan palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille
- oman henkilöstönsä osaamisen kehittämisestä kotouttamisessa
- maahanmuuttajaväestön tarpeet kotouttamisen tarpeet ja kotoutumisen edistäminen otetaan huomioon kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten yleisessä suunnitellussa, toiminnassa ja seurannassa.

Maahanmuuttajien palvelutarpeita tarkastellaan kokonaisuutena, johon kuuluvat muun muassa koulutus, sosiaali- ja terveydenhuolto sekä asuminen. Maahanmuuttajien yksilölliset tarpeet vaativat peruspalvelujen mukauttamista sekä erillisjärjestelyjä palvelujen tarjoamisessa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä työelämän ulkopuolella olevien haavoittuvien ryhmien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Syrjäytymisen ehkäisy edellyttää monipuolisia toimenpiteitä ja yhteistyötä eri viranomaisten välillä.

Kotouttamisohjelman laadinta ja ajan tasalla pitäminen

Yleis- ja yhteensovittamisvastuu

Ohjaus ja neuvonta

Alkukartoituksen tai monialaisen alkukartoituksen tekeminen osalle asiakkaille

Kotouttamissuunnitelman laatiminen osalle asiakkaita

Kotoutumislain mukaiset palvelut kunnissa

3.1. Alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelma

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Tätä varten alkukartoituksessa selvitetään tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. (Kotouttamislaki 9 §)

Työ- ja elinkeinotoimisto tai työllisyyden kuntakokeilu käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi. Kunnan työllisyyspalvelut käynnistävät alkukartoituksen tarvittaessa kaikille muille maahanmuuttajille. Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä. (Kotouttamislaki 10 §)

Alkukartoituksen järjestänyt TE-toimisto, työllisyyden kuntakokeilu tai kunta ohjaa maahanmuuttajan tarvittavien palveluiden piiriin. Alkukartoituksen perusteella arvioidaan, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumissuunnitelman. Tarvetta arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita toimenpiteitä kotoutumisen tueksi. (Kotouttamislaki 10 §)

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Suunnitelmassa huomioidaan maahanmuuttajan omat kotoutumista edistävät tavoitteet. Kotoutumissuunnitelma ja muut maahanmuuttajalle laaditut asiakirjat on sovitettava yhteen.
(Kotouttamislaki 11 §, 13 §)

Kotouttamissuunnitelma laaditaan alkukartoituksen jälkeen ja siinä sovitaan kotoutumiskoulutuksesta sekä muista työllistymiseen suuntaavista toimista. Työllisyyden kuntakokeilu laatii kotouttamissuunnitelman työnhakijaksi rekisteröityneelle maahanmuuttajalla ja kunta huolehtii suunnitelman laatimisesta työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille.

Hyvinvointialue voi 1.1.2023 jälkeen osallistua alkukartoituksen tai kotoutumissuunnitelman laatimiseen kunnan tai TE-toimiston pyynnöstä, jos maahanmuuttaneen palvelutarve edellyttää eri viranomaisten palveluiden yhteensovittamista. Kunta tai TE-toimisto huolehtii, että hyvinvointialue osallistuu monilaisen suunnitelman laatimiseen tarvittaessa.

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen tai nuoren kotoutumissuunnitelma laaditaan kuitenkin aina kunnan ja hyvinvointialueen välisessä yhteistyössä. Kunta voi laatia alkukartoituksen ja alaikäisen kotoutumissuunnitelman myös muille alaikäisille.

3.2. Asumispalvelut

Oulaisten kaupungin vuokra-asuntojen hallinnointi on vanhusten ja vammaisten asuntoja lukuun ottamatta keskitetty kaupungin vuokrataloyhtiölle Oulaisten Amiraali Oy:lle. Yhtiön hoidossa on aravavuokra-asuntoja ja vapaarahoitteisia asuntoja.

Oulaisten Amiraali Oy:n asunnoista osa sijaitsee kerrostaloissa ja osa rivitaloissa. Kooltaan ne ovat yksiöitä, kaksioita, kolmioita ja neliöitä 27 m² – 112 m².

Lisätietoja asunnoista:

puh. 0102571721 tai OP Koti Pohjanmaa Oy
asiakaspalvelu puh. 0102571729
sähköpostilla isannointi.oulainen@op.fi.

Kaupungin työllisyyspalvelut huolehtivat maahanmuuttajien asuntojen kalustamisista.

3.3. Sosiaali- ja terveystalvet

Oulaisissa sosiaali- ja terveystalvet järjestää Pohjois- Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde (myöhemmin Pohde) Sosiaali- ja terveystalvetuja annetaan maahanmuuttajille samoilla perusteilla kuin muillekin kuntalaisille.

Sosiaalitalvet

Sosiaalitalvet järjestää Pohde. Sosiaalitalvetuja annetaan maahanmuuttajille samoilla perusteilla kuin muillekin kuntalaisille. Lisätietoa sosiaalitalvetuista saa Pohteen internet-sivuilta www.pohde.fi

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on lakisääteistä asiakastyötä yksilölle ja perheelle. Tavoitteena on auttaa etsimään ratkaisuvaihtoehtoja erilaisissa sosiaalisissa ja taloudellisissa ongelmissa, esimerkiksi elämäntilanteiden muutoksissa ja kriiseissä. Aikuissosiaalityöstä saa apua elämäntalvintaan ja toimeentulovaikeuksiin, esimerkiksi ohjausta ja neuvontaa sosiaalitalvetujen ja etuuksien hakemiseen. Aikuissosiaalityö tekee yhteistyötä työllistymiseen liittyvissä asioissa Te-palveluiden, kuntakokeilun ja Kelan kanssa.

Aikuissosiaalityöhön voi ottaa yhteyttä, jos tarvitsee apua tai tukea esimerkiksi jokapäiväisestä elämästä selviytymiseen, asumiseen tai talousongelmiin. Yhteydessä voi olla myös silloin, jos tarvitsee tukea ongelmiin, joihin liittyy esimerkiksi äkillinen kriisitilanne, väkivalta, päihteiden ongelmakäyttö, mielenterveysongelmat tai jokin muu sairaus tai vamma. Neuvoa voi kysyä omaan tai läheisen elämäntalvanteeseen liittyen. Yhteyttä kannattaa ottaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Maahanmuuttajilla on oikeus sosiaalihuoltolain mukaiseen toimeentuloturvaan ja sosiaalitalvetuihin. Ennen sosiaalihuollon toimeentuloturvaan on hakijan ilmoitettava työnhakijaksi, hakea Kansaneläkelaitokselta työttömyyspäivärahaa, asumistukea, eläkettä jne. Sosiaalityöntekijä on tarvittaessa mukana perhekohtaisen alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelman laatimisessa.

Lastensuojelu, perhetyö ja kasvatus- ja perheneuvola

Lapsella on oikeus turvalliseen ja eheään kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelutyön painopiste on kasvuympäristön parantamisessa vanhemmuuden tukemisessa ja ehkäisevässä työssä. Mikäli lapsen elinolosuhteet vaarantuvat, lapselle tulee taata hyvä sijaishuolto.

Perhetyö on keskustelua ja neuvontaa, joka tukee vanhemmuuttasi ja auttaa perhettäsi suoriutumaan arjestaan. Perhetyössä tuetaan perheiden elämäntalvintaa, vuorovaikutustaitoja ja käytännön lastenkasvatusta. Perhetyötä tehdään pääsääntöisesti perheen kotona ja on asiakkaalle maksutonta.

Tehostettu perhetyö on yksi lastensuojelulain mukainen avohuollon tukitoimenpide. Asiakkaaksi tullaan lastensuojelun sosiaalityöntekijän tekemän arvioinnin ja päätöksenteon kautta.

Lapsiperheet voivat saada kasvatus- ja perheneuvolan palveluita lapsen ja nuoren hyvinvoinnin, kasvun ja kehityksen edistämiseksi sekä vanhemmuuden tueksi. Kasvatus- ja perheneuvonnan työntekijät auttavat perheitä myös silloin, kun arjesta suoriutuminen ja omien voimavarojen riittävyys tuottavat huolta. Palvelu on luottamuksellista. Neuvontaan sisältyy lapsen ja nuoren kasvuun, kehitykseen, ihmissuhteisiin ja sosiaalisiin taitoihin liittyvää arviointia, ohjausta ja muuta tukea. Työhön voi osallistua sosiaalityön, psykologian ja lääketieteen ammattilaisia. Lapsen asiakkuuteen tarvitaan molempien huoltajien suostumus.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelut on tarkoitettu henkilöille, joilla on vamma, kehitysvamma tai jokin sairaus, jonka vuoksi hänellä on erityisiä vaikeuksia selviytyä omassa arjessaan. Vammaispalvelujen tarkoitus on parantaa vammaisten henkilöiden tasa-arvoa. Tavoitteena on, että voit henkilöä voi toimia mahdollisimman itsenäisesti.

Palveluohjaus auttaa saamaan lainmukaiset palvelut, näitä voivat olla tukea asumiseen, ateria-, kuljetus ja avustajapalvelua, henkilökohtaista apua, apua liikkumiseen, tulkkausta, omaishoidon tukea, päivä- tai työtoimintaa, kotisairaanhoidoa, koti- ja turvapalvelua.

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palveluilla on mahdollistaa ikäihmisten kotona asuminen erilaisten ennaltaehkäisevien ja kuntouttavien palveluiden avulla. Kotona asumisen tukipalvelut ovat usein ensimmäisiä palveluita, joita tarvitaan vanhaan asumisen tueksi. Tukipalveluita voivat olla esim. siivous, vaatehuolto, kauppa- ja asiointipalvelut, turvapalvelut ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tukipalveluita voivat saada myös henkilöt, jotka eivät tarvitse muuta kotipalvelun tai kotihoidon palvelua.

Silloin kuin kotona asuminen on uhattuna, ikäihmiselle voidaan järjestää tilapäishoitoa joko perhehoidossa tai asumispalveluyksikössä. Silloin kun kotona asumiseen ei ole enää edellytyksiä on ikäihmisen mahdollista siirtyä tehostetun palveluasuisen yksikköön oman kodin ulkopuolelle.

Terveyspalvelut

Oulaisissa tarjotaan lääkärin ja hoitajien vastaanotto-, laboratorio-, kuvantamis- sekä hammashoitopalveluja. Lisätietoa palveluista www.pohde.fi

Kiireetön ajanvaraus ja päivystys

Terveyskeskuksesta saa hoitoa kiireellisiin ja kiireettömiin terveysongelmiin. Terveyskeskuksessa hoitaja arvioi tilanteen. Tarvittaessa hän ohjaa lääkärin vastaanotolle.

Kiireellistä hoitoa saa, jos on joutunut tapaturmaan tai on esimerkiksi kovaa kipua, hengenahdistusta, rintakipua tai tartuntataudin oireita. Kiireetöntä hoitoa ovat esimerkiksi pitkäaikaisen sairauden hoito, ompeleiden poisto, aikuisten rokotukset ja lääkärintodistukset.

Kiireellisessä tapauksessa lääkäripäivystys ja hoidontarpeen arviointi toimivat arkisin klo 8–16 Oulaisten terveyskeskuksessa numerossa 08-4793401. Muina aikoina yhteys päivystysavun numeroon 116117.

Lääkäreiden vastaanotolle, laboratorioon, röntgeniin, erikoislääkäreiden ja -hoitajien vastaanotolle voi varata aikoja kiireettömän ajanvarauksen kautta ma-pe klo 8–16 numerosta 08-4793400.

Kun terveyskeskus on suljettu ja tarvitsee päivystyksellistä apua, voi kysyä neuvoa Päivystysavun chat-keskustelusta. Asiointiin tarvitsee joko verkkopankkitunnukset tai mobiilivarmenteen.

Neuvola

Pohteen neuvolapalveluissa on lähtökohtana asiakaslähtöinen palvelu, jossa perheen vanhemmuutta, arjessa selviytymistä ja hyvinvointia tuetaan tarpeen mukaan. Äitiysneuvolassa tuetaan odottajan, syntyvän lapsen sekä koko perheen terveyttä ja hyvinvointia. Neuvolassa autetaan kumpaakin vanhempaa valmistautumaan synnytykseen ja vauvanhoitoon sekä seurataan synnytyksen jälkeen vauvan ja äidin terveydentilaa sekä koko perheen hyvinvointia.

Lastenneuvolassa seurataan lapsen terveyttä, kasvua ja kehitystä. Tuetaan vanhempia kasvatustyössä ja lapsen hyvinvoinnista huolehtimisessa. Neuvolassa annetaan kansallisen rokotusohjelman mukaiset rokotukset. Lapsi käy neuvolassa määräaikaistarkastuksessa, kun hän täyttää: 1–4 viikkoa (kotikäynti), 4–6 viikkoa, 2 kuukautta, 3 kuukautta, 4 kuukautta, 5 kuukautta, 6 kuukautta, 8 kuukautta, 10 kuukautta, 1 vuotta, 1,5 vuotta, 2 vuotta, 3 vuotta, 4 vuotta, 5 vuotta ja 6 vuotta.

Nuoret ja aikuiset voivat saada perhesuunnittelu- ja ehkäisyneuvontaa omien perhesuunnitelmiansa tueksi. Neuvontaa tarjotaan pääsääntöisesti sosiaali- ja terveyskeskuksissa, äitiysneuvolassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Perhesuunnittelu- ja ehkäisyneuvonnasta saa myös muita seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluja. Ne voivat liittyä esimerkiksi lapsettomuuteen, seksuaaliterveyden edistämiseen, seksitautien torjuntaan, seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan ehkäisyyn, seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuolen kokemiseen ja parisuhteeseen.

Seksuaalineuvonta on luottamukselliseen vuorovaikutukseen perustuvaa ammatillista asiakastyötä, se on tiedon antamista ja ohjausta seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa. Seksuaalineuvonnassa käsitellään seksuaaliterveyteen liittyviä kysymyksiä. Palvelu on tarkoitettu kaikille. Vastaanotolle voi tulla yksin tai kumppanin/kumppaneiden kanssa. Seksuaalineuvojan kanssa käydyt keskustelut ovat aina luottamuksellisia.

Hampaiden ja suun terveys

Pohteen hammaslääkäriin, hammashoitajan ja suuhygienistin palveluja on saatavilla hammashoitoloista yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Alle 18-vuotiaat sekä tietyt erityisryhmät saavat kutsun hammastarkastukseen. Alle kouluikäisten lasten suun terveystarkastukset järjestetään neuvola-asetuksen mukaisesti 1–2-, 3–4- ja 5–6-vuotiaana.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Pohteen mielenterveyspalvelut vastaa avopsykiatrisesta ja A-klinikkatyöstä. Mielenterveystyön tehtävänä on vakavampien mielenterveyshäiriöiden hoito, erilaiset terapiat, psykologiset testaukset, lääkehoito ja ryhmätoiminnot.

A-klinikka on avohoitopaikka erilaisten päihteiden kanssa vaikeuksiin joutuneille ja heidän läheisilleen. A-klinikalta saa tietoa ja ohjausta avo- ja laitoshoidopaikoista.

Apua voi saada myös esimerkiksi digitaalisen sote-keskuksen mielenterveys-chatista tai videovastaanotolta, Mielenterveystalon omahoito-ohjelmista tai psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolta.

3.4. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut ovat alle kouluikäisille lapsille ja lapsiperheille suunnattu palvelu, jonka tehtävänä on tukea perheitä lasten kasvatustehtävässä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvamista, kehittymistä ja oppimista. Alle kouluikäisen lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi perheillä on mahdollisuus valita vanhempainrahakauden päätyttyä joko kotihoidon tuki, kunnallinen varhaiskasvatuspaikka.

Kaikissa varhaiskasvatuspaikoissa tehdään lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan lisäksi lapsen yksilölliset tarpeet, esimerkiksi ruokavalio, kielen oppimisen taso ja opettamisessa käytettävät menetelmät.

Maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta on tärkeää, että lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen ja oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna esiopetukseen. Suomen kielen oppimiseen lasta rohkaistaan ja kannustetaan osallistumaan sosiaaliseen vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Kuvien käyttö, lorut, laulut ja leikki ovat tärkeitä suomen kielen oppimisessa. Lasta autetaan integroitumaan ryhmään ja tutustumaan toisiin lapsiin.

3.5. Opetus ja koulutus

Oppivelvollisuuslain mukaan Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Lapsi katsotaan Suomessa vakinaiseksi asuvaksi, kun hänellä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta.

Oppivelvollisuusikäisellä maahanmuuttajalla on oikeus samaan perusopetukseen kuin suomalaisillakin. Perusopetukseen sisältyvät monipuoliset erityisopetuspalvelut sekä oppilashuollon palvelut. Lain mukaan opinnoissa tilapäisesti jälkeen jääneille tai muuten erityistä tukea tarvitseville tulee antaa tukiopetusta. Tämä koskee myös maahanmuuttajaoppilasta. Kunnalla on mahdollisuus tarjota perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Esiopetus järjestetään samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa. Sopeutumista lapsiryhmään tuetaan rohkaisemalla ja kannustamalla lasta vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Erilaisten lasten toimiminen yhdessä lisää suvaitsevaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Esiopetuksessa on erityisenä tavoitteena suomen kielen opetus sekä lapsen oman äidinkielen tukeminen.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksessa on keskeistä oppilaan hyvinvointi, suomen kielen oppiminen, kodin ja koulun välinen yhteistyö sekä tarvittaessa opiskeluvälineiden parantaminen niin, että oppilas menestyy jatko-opinnoissaan. Opetus suunnitellaan oppilaan kieli-, koulu- ja oppimistaustan pohjalta. Oppilaat sijoittuvat pääsääntöisesti omiin lähikouluihinsa, missä he saavat suomi toisena kielenä -opetusta ja tarvittaessa tukiopetusta. Maahanmuuttaja oppilas ei ole erityisen tuen oppilas, kielitaitonsa, koulu- tai kulttuuritaustansa perusteella. Nämä seikat otetaan kuitenkin huomioon kouluarjessa ja opetuksen sisältöjä suunniteltaessa mm. henkilökohtaisissa oppimissuunnitelmissa, arvioinnissa ja koetehtävissä. Muilta osin maahanmuuttajaoppilaat osallistuvat perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiseen työskentelyyn ja heitä koskevat samat käytännöt kuin muitakin oppilaita. Koulujen kerhotoiminnan kautta voidaan maahanmuuttajaoppilaiden koulunkäyntiä ja oppimista tukea.

Toisen asteen yleissivistävää koulutusta antaa Oulaisten lukio ja ammatillista koulutusta Jedu, Oulaisten yksiköt. Maahanmuuttajilla on vapaa mahdollisuus hakea koulutuksiin.

Alueella järjestetään suomen kielen kotouttamiskoulutusta sekä maahanmuuttajien ammattiin valmistavaa koulutusta niille, joiden kielitaito ei riitä suoraan ammatilliseen koulutukseen. Maahanmuuttajien ammattiin valmistava koulutus sisältää suomen kielen sekä niiden yleisten aineiden opetusta, joita tarvitaan Suomessa ammattikoulutuksessa. Kielen oppiminen on sujuvan kotoutumisen edellytys.

3.6. Kulttuuri ja vapaa-aika

Kirjasto

Oulaisten kirjasto on julkinen, avoin ja maksuton palvelu. Oulainen kuuluu Joki kirjastoryhmään, jonka verkkokirjasto ja e-aineistot löytyvät osoitteesta joki.finna.fi.

Kirjasto tarjoaa asiakkaille kirjoja, lehtiä, äänitteitä ja elokuvia. Aineistoa voidaan lainata ilmaiseksi myös muista Joki-kirjastoista.

Yhteystiedot:

Oulaisten kaupunginkirjasto
Sahankatu 2

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja osaltaan syrjäytymisen ehkäiseminen. Tärkeää on myös luoda edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin kokemiselle ja tekemiselle. Oulaisissa järjestetään runsaasti erilaisia musiikki ja taidetapahtumia. Kulttuuritapahtumat ovat avoimia kaikille kuntalaisille ja niistä tiedotetaan paikkakuntakohtaisissa tapahtumakalentereissa, kaupungin/kunnan verkkosivuilla sekä paikallis- ja ilmaisjakelulehdissä.

Elokvateatteri Kinokulmassa järjestetään elokuvien lisäksi livekeikkoja ja esitetään ooppera- ja konserttitaltioita. Kinokulma sijaitsee osoitteessa Asemakatu 1.

Liikuntapalvelut

Oulaisista löytyy monipuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiseen eri kohderyhmät huomioon ottaen. Liikkuminen lisää kuntalaisten hyvinvointia sekä luo elinvoimaa alueelle. Oulaisten kaupunki luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle tarjoamalla liikuntapaikkoja, järjestämällä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikuntapalveluja eri kohderyhmät huomioon ottaen, kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä tukemalla kansalaistoimintaa.

Oulaisten jää- ja monitoimihallista voit varata jääaikaa joukkueelle luokalle tai vapaalle ryhmälle. Pukutilat suihkuineen palvelevat jäävuorojen varaajia. Hallista löytyy myös juoksusuora kuntosali sekä lämpimät kahviotilat.

Talviaikana hallin pihalta löytyy ulkoluistelualue. Oulaisissa on hiekkatekonurmikenttä pesäpallolle sekä nurmikentät jalkapallolle. Kaikki kentät sijaitsevat jäähallin läheisyydessä. Keskuskenttä on juoksuradan keskellä oleva jalkapallokenttä. Kaupungissa on myös mahdollista harrastaa mm. frisbeegolfia, jousiammuntaa, skeittausta, pelata tennistä ja padelia. Oulaisissa on myös hyvät maastopyöräreitit, luontopolkuja sekä useita laavuja.

Uimahalli Lähteestä löytyy mm. 25 metrin kuntouintiallas, monitoimiallas hierontapisteillä, lastenallas ja taaperoallas, kylmäkaivo, 28 metrin liukumäki, ponnahduslauta ja vesijumppanäyttö omatoimiseen jumppaamiseen.

Lisätietoa <https://www.oulainen.fi/liikuntapalvelut>

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tarjoavat lapsille ja nuorille elämänhallintataitoja, tukea kasvuun, kehitykseen ja itsenäistymiseen sekä ajankohtaista tietoa ja kanavia osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa elämässä ja elinympäristössä. Lapsia ja nuoria tuetaan

osallisuuteen ja aktiivisuuteen. Suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden hyväksymistä edistetään mm. kansainvälisyys- ja kulttuurikasvatuksen avulla. Nuorisopalveluihin kuuluvat keskeisenä nuorisotilat, joita on jokaisessa kunnassa. Tiloilla on kerhotoimintaa ja avoimia ovia eri ikäryhmille, lisätiedot löytyvät nuorisopalveluiden nettisivuilta tai soittamalla.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa.

Aktivointipalvelu Jelppiverkko on seutukunnallinen, verkostomallinen työpaja. Se tarjoaa 15–29-vuotiaille nuorille tukea, ohjausta ja neuvontaa. Tavoitteena on saattaa nuori yhteiskunnan aktiiviseksi jäseneksi. Tähän pyritään nuoren itsensä, hänen läheistensä ja eri viranomaisten yhteistyön avulla. Työskentelyn tavoitteena on vahvistaa nuorten elämänhallintaa ja sosiaalisia taitoja sekä tiivistää viranomaisyhteistyötä ja verkostotyötä. Nuoret ohjautuvat työntekijän luokse eri yhteistyötahojen ohjaamana tai oma-aloitteisesti.

Oulaisten kaupungin nuorisotila Nuoppis on nuorten oma päihteen olohuone, jossa voi hengaila kavereiden kanssa kahvitellen tai pelaillen. Nuoppikselta löytyy bänditila ja mopotalli. Nuoppis sijaitsee osoitteessa Sahankatu 2.

Nuoppiksen löydät myös verkosta: [facebookista](#), Instagram (nuoppis_oulainen), Tiktok (nuorisotilaoulais) ja YouTube (Nuoppis-tv)

3.7. Työllisyyspalvelukeskus Portti

Oulaisten kaupungin työllisyyspalvelut löytyvät saman katon alta Sampsankadulta Työllisyyspalvelukeskus Portista. Portti palvelee ma-to 9–15 ja pe 9–14.

Työllisyyspalvelukeskuksessa on matalankynnyksen palvelupiste, jossa voi hoitaa työllistymiseen liittyviä asioita Portin tietokoneita ja tietoliikenneyhteyksiä käyttäen.

Kuntakokeilu

Suomessa käynnistyi 1.3.2021 työllisyyden kuntakokeilut, joissa osa TE-palveluista tarjotaan omassa kunnassa. Oulainen on mukana alueellisessa Jokilaaksojen työllisyyskokeilussa, johon kuuluvat Kalajoki, Ylivieska, Alavieska ja Merijärvi.

Kuntakokeilun tavoitteena on parantaa asiakkaan työllistymistä. Asiakkaille tarjottavaa palvelua täydennetään sovittamalla työllisyys-, koulutus sekä sosiaali- ja terveystyöpalveluitä nykyistä paremmin yhteen.

Oulaisten maahanmuuttaja-asiakkaat hoitaa Kalajoki. Kuntakokeilun TE-asiantuntija käy Portissa säännöllisesti tapaamassa maahanmuuttaja-asiakkaita.

Nuorten kesätyö

Oulaisten kaupunki tarjoaa kahdeksi viikoksi kesätyömahdollisuuden kaikille oulaistelaisille 15–18-vuotiaille nuorille kaupungin eri yksiköissä.

Kesätyöseteli

Oulaisten kaupungin kesätyöseteli on tarkoitettu oulaistelaisille yrityksille tai kolmannen sektorin toimijalle, jotka työllistävät paikallisen 15–17-vuotiaan nuoren vähintään 2 viikoksi kesän aikana.

Yhteistyöllä tuloksia! –hanke on ESR+ rahoitteinen Oulaisten kaupungin kehittämishanke.

Hankkeen kohderyhmää ovat kaikki yli 18-vuotiaat oulaistelaiset työttömät. Hankkeen tavoitteena on laskea työttömyyttä ja vastata kohtaanto-ongelmaan, kehittää palveluita vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla tuleviin muutoksiin sekä lisätä elinvoimaisuutta ja yrittäjyyttä Oulaisissa. Hankkeessa luodaan tehokas toimintamalli työllisyys- ja elinkeinopalveluiden, yrittäjien ja oppilaitosten välille sekä rakennetaan alakohtaiset tiimit yrittäjien, kaupungin ja oppilaitosten kesken. Hankkeessa kehitetään pitkäaikaistyöttömien palveluita.

Sompa-hanke

Oulainen on mukana Haapavesi-Siikalatvan seutukunnan hallinnoimassa ESR-hankkeessa, jossa tavoitteena on ulkomaalaistaustaisen työvoiman siirtyminen suoraan tai mahdollisimman nopeasti työelämään. Hanke on valmisteltu vastaamaan yritysten ja työnantajien työvoimatarpeita. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä alueen yrittäjien ja muiden työnantajien kanssa.

Hankkeen tehtävänä on helpottaa työvoima- ja osaajapulaa aktiivisella rekrytoinnilla maassa olevien maahanmuuttajien keskuudessa. Hanke tarjoaa keskitetyt yhden luukun palvelut, joiden kautta työnantajat ja työtä vailla olevat autetaan löytämään toisensa.

Asiointipiste, Kela

Asiointipisteessä saa Kelan avustavaa asiakaspalvelua, yleistä neuvontaa, Kelan lomakkeita ja apua niiden täyttämiseen. Asiointipisteeseen voi palauttaa Kelan hakemukset ja liitteet.

Asiointipisteessä on asiakaspäätte, joka on käytettävissä Kelan verkkoasiointiin itsenäisesti tai opastetusti. Tarvittaessa opastetaan varaamaan aika Kelan puhelinpalveluun.

Asiointipisteissä on mahdollisuus myös etäpalveluun, jossa Kelan palveluasiantuntija neuvoo asiakasta kuvayhteyden välityksellä.

Kaupungin kotouttamistyö

Kaupungilla on kotoutumisohjaaja, joka työskentelee maahanmuuttajien kanssa. Ohjaaja tarjoaa maahanmuuttajille neuvontaa, ohjausta ja tukea asumiseen, työllistymiseen, koulutukseen, asiointiin liittyvissä asioissa sekä ohjaa kunnan ja hyvinvointialueen palveluihin.

3.8. Yrityspalvelut

[NIHAK](#) on seudullinen kehitysyhdistys, joka tuottaa yritys- ja aluekehityspalveluja Pohjois-Pohjanmaan eteläosassa. Oulainen ostaa kuntakohtaiset yrityspalvelut Nihakilta. Palvelu sisältää paikallisten yritysten liikeidean kehittämiseen, yrityksen perustamiseen ja rahoitukseen liittyviä neuvontapalveluita sekä yrityksen toimintaedellytyksien parantamiseen liittyviä palveluita. Yrityspalveluiden kanssa samoissa tiloissa on yhteistyötila Vau!haus.

Yrityspalvelut ja Vau!haus löytyvät osoitteesta Keskuskatu 2.

4. KOLMAS SEKTORI

MLL

Mannerheimin lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry ja Oulaisten paikallisyhdistys ry järjestävät kaikille lapsiperheille avointa toimintaa. Toimintaan ovat tervetulleita myös kaikkia maahan muuttaneet lapsiperheet.

Lisätieto toiminnasta <https://sites.google.com/view/ml-oulainen/perhekahvila>

Seurakunta

Oulaisten seurakunnan toiminta on avointa kaikille. Maahanmuuttajatyö on tarpeen mukaan osa kaikkien työntekijöiden työtä. Erityisesti tukena kotoutumisessa voivat olla diakoniatyöntekijät ja papit, mutta maahanmuuttajan iästä ja perhetilanteesta riippuen myös nuorisotyönohjaajat ja lastenohjaajat ovat käytettävissä. Sekä diakoniatyöntekijät, nuorisotyönohjaajat että papit voivat antaa myös henkistä ja hengellistä tukea sitä tarvitseville.

Lisätietoa www.oulaistenseurakunta.fi

Kansalaisopisto

Jokihelmen opisto tarjoaa vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetusta Haapavedellä, Kärsämäellä, Merijärvellä, Oulaisissa, Pyhännällä ja Siikalatvalla. Haapaveden kaupunki toimii isäntäkuntana. Jokihelmen opistolla on tärkeä rooli väestön sivistyksen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäjänä sekä alueemme elinvoimaisuuden tukijana.

Opisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin opetusta maahanmuuttajille.

Lisätietoa www.jokihelmenopisto.fi

Järjestöt, yhdistykset ja muuta vapaaehtoistoimijat

Järjestöjen paikallisyhdistyksillä, yhdistyksillä ja muilla vapaaehtoistoimijoilla on tärkeä rooli julkisten palvelujen täydentäjänä ja yhteistyökumppaneina kotoutumista tukevien palveluiden suunnittelussa. Lions club Oulainen on tärkeä yhteistyökumppani kotoutumistyössä. Heidän ohellaan vapaaehtoisten kuntalaisten rooli on tärkeä. Heidän avullaan ja lahjoituksilla saadaan maahanmuuttajille kalustettua asuntoja.

5. VALTION PALVELUT

5.1 Kela

Kela (Kansaneläkelaitos) huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan etuuksia voi yleensä saada, jos työskentelee, tai asuu vakinaisesti Suomessa. Kelan tukia voi hakea asiointipalvelussa, puhelimitse tai palvelu- ja asiointipisteissä. Kela arvioi jokaisen hakijan oikeuden tukeen yksilöllisesti.

Kela tarjoaa puhelinpalvelua suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Saamenkielisillä on lakiin perustuva oikeus saada palvelua Kelassa omalla kielellään. Kela järjestää tarvittaessa maksuttoman tulkkauksen, jos asiakas ei osaa mitään näistä kielistä.

Kela on tuottanut materiaalia Kelassa asioimisesta moni- ja selkokielisesti. Kelan verkkosivuilla on julkaistu esitteitä ja infolehtisiä suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saameksi ja muilla kielillä sekä selkosuomeksi ja selkoruotsiksi.

Kelan kansainvälisten asioiden keskus (KV-keskus) palvelee kaikkia Suomeen tai ulkomaille muuttavia ja muissa kansainvälisissä tilanteissa olevia asiakkaita.

Kela huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamia sosiaaliturvaetuuksia ovat mm. perhe-etuudet, opintoetuudet, asumisen tuet, työttömän perusturva, sairausvakuutus, kuntoutus, vammaisetuudet ja peruseläketurva.

Kelan Oulaisten asiointipiste löytyy Työllisyyspalvelukeskus Portista. (kts.3.7.).

5.2. Poliisi

Poliisi hoitaa oleskeluoikeuden rekisteröinti-, oleskelulupa- sekä kansalaisuusasiat. EU:n ulkopuolelta tulevat maahanmuuttajat tarvitsevat oleskeluluvan. EU:n kansalaisten täytyy rekisteröityä paikallispoliisilla, mikäli he oleskelevat maassa yli kolme kuukautta. Oleskelulupa-anomus tulee jättää oman paikkakunnan poliisille. Ensimmäinen oleskelulupa haetaan yleensä jo ennen Suomeen muuttoa. EU-kansalaisten tulee täyttää oleskeluoikeuden rekisteröinti-ilmoitus.

Hakija voi asioida ajanvarauksella missä tahansa poliisiaseman lupahallinnon toimipisteessä. Asiointi poliisiasemilla tapahtuu ajanvarauksella. Oulasten lähin poliisiasema sijaitsee Ylivieskassa. Ajan varaaminen onnistuu poliisin nettisivuilta www.poliisi.fi tai soittamalla numeroon 0295416409.

5.3. Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto (Migri) huolehtii Suomeen tulevien oleskelulupien, oleskeluoikeuksien ja kansalaisuuksien myöntämisestä. Maahanmuuttovirasto tarjoaa palvelua verkossa, puhelimitse ja palvelupisteissä.

Maahanmuuttovirasto vastaa vastaanottokeskuksien toiminnan ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta. Vastaanottokeskukset järjestävät turvapaikanhakijoiden vastaanottoon liittyvät palvelut kuten terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut.

Lähin palvelupiste sijaitsee Oulussa osoitteessa Albertinkatu 4.

5.4. Digi- ja väestötietovirasto

Vakinaisesti Suomeen muuttaville henkilöille tulee rekisteröidä kotikunta. Kotikuntaa haetaan digi- ja väestötietovirastolta. Kotikunta ja siihen liittyvä vakinainen asuinkunta rekisteröidään väestötietojärjestelmään. Kotikunnan rekisteröi aina digi- ja väestötietovirasto.

Lähin DVV toimipiste sijaitsee Ylivieskassa osoitteessa Valtakatu 4.

5.5. TE-toimisto

Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) vastaa työnhakijana olevien maahan muuttaneiden työllistymisestä ja kotoutumista tukevista työvoima- ja yrityspalveluista. TE-toimisto myös huolehtii palvelujen soveltumisesta maahan muuttaneille. TE-toimisto vastaa työnhakijoiksi rekisteröityneiden asiakkaiden alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien tekemisestä sekä kotoutumiskoulutukseen ohjaamisesta.

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet.

Kotoutumiskoulutuksena oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä. Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena tai voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä toimialueellaan. TE-toimisto ohjaa maahanmuuttajan työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavaan kotoutumiskoulutukseen tai hakeutumaan omaehtoiseen opiskeluun.

Lähin TE- toimisto sijaitsee Ylivieskassa osoitteessa Valtakatu 4.

5.6. Vero

Kun henkilö tulee suomeen yli 6 kuukaudeksi hän maksaa Suomeen veroa tuloista, jotka saa Suomesta tai ulkomailta. Hän on siis yleisesti verovelvollinen. Verottajalle täytyy ilmoittaa tilinumero. Verokortin saadakseen täytyy olla henkilötunnus. Verokortin saadakseen tulee asioida paikan päällä tai puhelimitse.

Lähin verotoimisto sijaitsee Ylivieskassa osoitteessa Valtakatu 4.

5.7. Pankki

Saadakseen suomalaisen tilinumeron, on henkilöllä oltava suomalainen henkilötunnus. Tämän jälkeen hänellä on mahdollista saada suppeat pankkipalvelut. Henkilökortin saamisen jälkeen on mahdollista saada laajat pankkipalvelut, jonka myötä sähköinen tunnistautuminen on mahdollista.

6. KEHITTÄMINEN 2023–2024

- Resurssi asiakastyöhön (asuminen, asiointiapu, ohjaus, neuvonta, hakemukset, rekisteröinnit, viranomaisyhteistyö)
- Oulaisten malli, kotouttamistyön prosessi
- Valmistautuminen KOTO 2025-uudistukseen
- Seurataan maahanmuuttajien työhön ja koulutukseen ohjautumista